

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobce: **V. H.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 10. 2017 č. j. OAM-148/LE-LE05-LE26-2017, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2017, č. j. 60 Az 79/2017 - 25,

takto:

Usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2017, č. j. 60 Az 79/2017 - 25, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

I. Rekapitulace předcházejícího řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 31. 10. 2017, č. j. OAM-148/LE-LE05-LE26-2017, žalobci neudělil mezinárodní ochranu podle § 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Proti tomu rozhodnutí žalobce brojil žalobou ke Krajskému soudu v Plzni.

[2] Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 16. 11. 2017, č. j. 60 Az 79/2017 - 25, ustanovil žalobci zástupcem Organizaci pro pomoc uprchlíkům, z.s., se sídlem Kovářská 939/4, Praha 9. Krajský soud konstatoval, že žalobce sice splnil podmínky pro ustanovení zástupce, avšak jeho návrhu na ustanovení zástupce advokáta Mgr. Ing. Jakuba Backy, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, nevyhověl. Doplnil, že Organizace pro pomoc uprchlíkům opětovně poskytuje právní poradenství a s ustanovením souhlasila. Její pověřený zástupce krajskému soudu předal informaci, podle níž mu žalobce sdělil, že má věc předjednanou s Mgr. Backou a že již požádal o jeho ustanovení. K tomu krajský soud uvedl, že pokud žalobce na zastoupení Mgr. Backou trvá, může mu udělit plnou moc. Dále upozornil, že návrhu žalobce nemusí být automaticky vyhověno, a to zejména z důvodu

hospodárnosti. Podle krajského soudu bylo namístě ustanovit zástupcem Organizaci pro pomoc uprchlíkům, a to z toho důvodu, že její zaměstnanci disponují právnickým vzděláním, v dané problematice se orientují, jsou způsobilí poskytovat kvalifikované právní služby a na rozdíl od ustanoveného advokáta jsou jí hrazeny jen hotové výdaje, přičemž její zbývající činnost je hrazena z veřejných prostředků.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Proti uvedenému usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost. Namítl, že Mgr. Backa pravidelně dojíždí do Zařízení pro zajištění cizinců Balková (dále jen „ZZC“) a že mu byl již dříve ustanoven zástupcem v žalobním řízení před Městským soudem v Praze směřujícím proti rozhodnutím o zajištění podle zákona o pobytu cizinců. Proto byly dány rozumné důvody pro ustanovení i v nyní projednávané věci. Upozornil, že Organizace pro pomoc uprchlíkům není na rozdíl od Mgr. Backy zcela nezávislá, navíc jako taková nijak negarantuje kvalitu zastupování, přičemž dodržování kvality nelze nijak kontrolovat či korigovat. Podle stěžovatele zde existuje jednoznačný střet zájmů žalovaného a Organizace pro pomoc uprchlíkům, neboť ta je financována z grantů poskytovaných žalovaným. Tato finanční závislost i značná podobnost obsahu poskytovaných právních služeb s „*úsekem správy, v němž bylo vydáno napadené rozhodnutí*“, by u advokáta vedla k nezbytnosti zproštění zastupování, neboť by stěžovatele nemohl zastupovat v jeho nejlepším zájmu. Ostatně to se již dříve projevilo v situaci, kdy Organizace pro pomoc uprchlíkům nedostala grant od žalovaného a poskytování právních služeb okamžitě ukončila nezávisle na svých závazcích vůči zajištěným cizincům. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2017, č. j. 60 Az 79/2017 - 25.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že stěžovatel napadá výlučně procesní postup krajského soudu, a proto rozhodnutí ponechává plně na úvaze Nejvyššího správního soudu.

III. Posouzení kasační stížnosti

[5] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 3 a 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti. Z obsahu kasační stížnosti je zřejmé, že ji stěžovatel podal z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

[6] Podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. „[k]*asační stížnost lze podat pouze z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení.*“ Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní předpis, popřípadě je sice aplikován správný právní předpis, ale tento je nesprávně vyložen.

[7] Kasační stížnost je důvodná.

[8] Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 21. 12. 2009 č. j. 7 Azs 24/2008 - 141, shledal, že „*vyhovět návrhu na ustanovení konkrétního zástupce bude namístě především tehdy, bude-li takové rozhodnutí opřeno o rozumné a věcné důvody a současně nebude v rozporu s jinými hledisky, které je nezbytné při rozhodnutí o konkrétní osobě zástupce vzít v úvahu. Pokud totiž účastník řízení navrhne konkrétní osobu, která by jej měla zastupovat, obvykle tak činí z důvodů, které pokládá za rozumné a věcně oprávněné. Typicky účastník řízení navrhuje určitou konkrétní osobu tehdy, má-li k ní z určitých důvodů vybudován vztah důvěry, z něhož vyvozuje, že právě ona bude řádně hájit jeho zájmy. Tato důvěra přitom představuje jeden ze základních atributů vztahu mezi advokátem a jeho klientem [srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 11. 2005, č. j. 7 Azs 214/2005 - 96 (www.nssoud.cz)]. Vztah důvěry často vznikne tehdy, zabývala-li se navrhovaná osoba jako zástupce věcí účastníka řízení již dříve (např. v jiném řízení před orgány veřejné moci), zastupovala-li jej v jiné jeho věci, je-li z jiných důvodů obeznámena více než jiné osoby s jeho věcí či s jejími významnými aspekty nebo má-li určité specifické vlastnosti, schopnosti či dovednosti, které jsou předpokladem pro to, že by mohla ve věci účastníka řízení s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem vystupovat účinněji než jiné osoby. Takovými specifickými schopnostmi, vlastnostmi či dovednostmi může být například specializace navrhovaného zástupce na určitá právní odvětví či schopnost komunikovat s účastníkem řízení (typicky právě v případě žadatelů o mezinárodní ochranu) v jeho mateřštině nebo jiném jazyce, kterým se dorozumí.*“

[9] Důvodem pro nevyhovění návrhu na ustanovení konkrétního zástupce mohou být podle uvedeného rozsudku rozšířeného senátu potom především okolnosti, které „*svojí povahou či významem převažují nad respektováním rozumných a věcně oprávněných důvodů, které účastník uvedl ve svém návrhu. Takovými situacemi, kdy nebude vhodné návrhu na ustanovení konkrétního zástupce vyhovět, bude například to, že vzhledem k místu konání soudního řízení či k místu pobytu účastníka řízení by komunikace zástupce se soudem, s účastníkem řízení či s jinými osobami narážela na neúměrné obtíže, nebo to, že navrhovaný zástupce je toho času zaneprázdněn poskytováním právní pomoci jiným osobám a není schopen se věci účastníka řízení věnovat s potřebnou péčí. V tomto ohledu je nicméně třeba trvat na tom, že pokud soud návrhu účastníka řízení na ustanovení konkrétního zástupce nevyhoví, je povinen své rozhodnutí přezkoumatelným způsobem odůvodnit*.“

[10] V posuzovaném případě stěžovatel žádal o ustanovení zástupce advokáta Mgr. Ing. Jakuba Backy, se sídlem Šlejnická 1547/13, Praha 6, jelikož tento advokát byl stěžovateli již jednou ustanoven v souvisejícím řízení před Městským soudem v Praze, a byl tak s jeho případem seznámen. Krajský soud této žádosti nevyhověl a namísto toho stěžovateli stanovil zástupcem Organizaci pro pomoc uprchlíkům. Tento postup odůvodnil zejména vhodností a hospodárností řízení, neboť náklady advokáta hradí v plné výši stát, na rozdíl od Organizace pro pomoc uprchlíkům, které lze přiznat jen hotové výdaje a která svou zbývající činnost hradí z veřejných prostředků.

[11] Nejvyšší správní soud konstatuje, že uvedené důvody v posuzovaném případě neodůvodňují nevyhovění návrhu stěžovatele na ustanovení Mgr. Ing. Jakuba Backy. Stěžovatel svoji žádost o ustanovení tohoto advokáta rozumně a věcně odůvodnil s odkazem na předchozí zastoupení tímto advokátem a vzájemnou důvěru, přičemž toto tvrzení doložil. Sídlo Mgr. Ing. Jakuba Backy (Šlejnická 1547/13, Praha) není od ZZC

vzdáleno natolik, aby to představovalo při plnění účelu zastoupení neúměrné obtíže, a to zvlášť pokud se tento advokát cizineckým právem zabývá a do ZZC pravidelně dojíždí. Náklady řízení, které bude za soudní řízení nést stát, nejsou natolik vysoké, aby zde převážil zájem na hospodárnosti řízení a krajský soud proto nemohl vyhovět žádosti stěžovatele a ustanovit mu zástupcem Mgr. Ing. Jakuba Backu.

[12] S ohledem na výše uvedené krajský soud pochybil, pokud stěžovateli k jeho odůvodněné žádosti ustanovil zástupcem Organizaci pro pomoc uprchlíkům namísto Mgr. Ing. Jakuba Backy, o jehož ustanovení stěžovatel žádal a zároveň uvedl rozumné důvody pro tuto volbu.

[13] Nejvyšší správní soud doplňuje, že tímto závěrem nijak nezpochybňuje způsobilost či ochotu Organizace pro pomoc uprchlíkům účinně a kvalifikovaně hájit zájmy stěžovatele.

IV. Závěr

[14] Na základě výše uvedeného Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost důvodnou a v souladu s větou před středníkem § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil napadené usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 16. 11. 2017, č. j. 60 Az 79/2017 - 25. Krajský soud v Plzni bude v dalším řízení vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vysloveným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.). V novém rozhodnutí Krajský soud v Plzni rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 věta první s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. prosince 2017

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu